

מראי מקומות- מנחות ק"א

שיש בה שם קרבן מנחה אפי' אם אין לה עדיין קדושת הגוף.

(ג) **אפי' טהורין נפדין- ע' במצפה איתן** שהביא קו' **השער המלך** (ערכין ה', ה') מהמשנה בשקלים, דמי שנודר כל נכסיו להקדש, מה שראוי למזבח, כגון יין וכו', צריך להקריב על המזבח, ולכאור' ק' לשמואל ולר' אושעיא. ותי' המצפ"א דשאני מי שנודר כל נכסיו להקדש דדעתו לכך, שרוצה שיהי' הובא דוקא על המזבח [ולכאור' חידוש הוא, דמה דרוצה להיות הובא על המזבח מפקיעו מדין פדיון, וצ"ע].

(ד) **שהרי אמרה תורה מחטאתו על חטאתו- ע' בקרן אורה** (עמוד ב', ד"ה הניחא) דכ' דמכאן משמע דדין זה דטהורין אין נפדין הוא מן התורה, מהא דצריך קרא לומר דעשירית האיפה נפדית. אולם ע' **בלקוטי הלכות** (זבח תודה ד"ה שנטמאו) דכ' דיש לדחות רא"י זו, ולומר דמה דגילתה התורה בפירוש דעשירית האיפה נפדית, לא היו רבנן רוצין להחמיר בה. אבל כ' שיש להביא רא"י מהגמ' בעמוד ב', דא"י דהניחא לדעת ר' אושיעא דטהורין אין נפדין, שפיר אמרי' דלא הי' לו שעת הכושר, ולכן משמע שהוא מן התורה.

(ה) **ושור הנסקל- ע' בעולת שלמה** שהביא מה שהק' **בשור"ת רעק"א** (קסה), דהיכי מהני שחיטה בשור הנסקל, הא כיון דאסור בהנאה, א"כ כתותי מכתת שיעורי', והו"ל הסימנים כתותים ולא מהני שחיטה. וע"ש בעול"ש שכ' לצדד דאולי כיון דאין דין שריפה דוקא, אלא דהדין הוא דקוברים אותו, ממילא לא אמרי' בזה כתותי וכו'. אולם הביא **דתוס' ביבמות** (קג:) כבר נסתפק בזה, וצידד דאולי לאו דוקא שריפה, אלא בכל אופן דצריך גניזה אמרי' דכתותי מכתת שיעורי'. ולכן תי' ע"פ מש"כ **תוס' בסנהדרין** (עט:) בשם ר"ת, דלא אמרי' השור הנסקל אסור בהנאה בחייו, ולכן ממילא לא שייך בה כתותי מכתת שיעורי', דעדיין אינה אסורה בהנאה, ואף דינו לשריפה או לקבורה, אבל כיון דסכ"ס

(א) **שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם- ע' בשער המלך** (ערכין ה', ה'), שהביא מה שנסתפק **המשנה למלך** בענין דין זה, האם הוא מדאורייתא או מדרבנן. ודייק המשל"מ מדברי הרמב"ם דס"ל שהוא מדאורייתא, אלא דהק' עליו המשל"מ מסוגיין, דמשמע דמה דאין פודין הבהמה הוא רק מדרבנן, משום דשכיחי מומין, ולכן אין בהמות תמין שכיחי, וממילא גזרו חז"ל שלא לפדותן, אבל מעיקר הדין יכול לפדותן, אלמא דאינם עומדים להיות נקרבים על גבי המזבח. וכ' השער המלך דלק"מ, דמה שהגמ' אומר כן הוא רק בשי' שמואל, דס"ל דאין טהורין נפדין, ולכן צריכין לחלק בין מנחות דאין נפדין ובין בהמה דנפדית, ולכן הי' מוכרח לומר דמה שאין נפדית הוא מדרבנן, ואי"ז שייך במנחות דשכיחי, ולכן שפיר נפדין. משא"כ לר' כהנא ור' אלעזר, דס"ל דגם במנחות אין טהורין נפדין, י"ל שהוא מן התורה, מהא דכתי' וכל בהמה אשר יקריבו, וה"ה לכל הראוי למזבח, וא"כ שפיר י"ל שדין דאורייתא הוא.

(ב) **שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם- ע' במנחת אברהם** (עמ' תסה) שהק' דמהו הסברא בזה, איך אמרי' דמן התורה אינו ראוי לפדיון (ע' לעיל מה שהבאנו בזה), הרי סכ"ס אין בהבהמה אלא קדושת דמים, וא"כ למה לא יהי' יכול לפדות. והביא בשם **המנחת ברוך** דהא דאין נפדין מן התורה, היינו דאסור לפדות, אבל לא אמרי' דהפדיון אינו חל, ומ"מ חשיב דאינו ראוי להאכילו לאחרים, כיון דמן התורה אינו מותר לפדות. אבל כ' **המנח"א** דמפשטות הסוגיא לא משמע כן, אלא דלא חל הפדיון, וצ"ע כנ"ל. וביאר שיש ב' אופנים דאינו ראוי לפדיון, א', שיש בה קדושת הגוף, ובזה אף אם שוב נטמאו אינו יכול לפדותה (וכגון דכבר נתקדש בכלי), וב' אם יש עליו שם "קרבן מנחה", דאז אפי' אם עדיין אין בה קדושת הגוף, מ"מ כיון שיש עליו שם קרבן מנחה, ממילא א"א לפדותה, אף דעדיין לית בה קדושת הגוף, ע"ש שהאריך להוכיח יסוד זה,

מודו דפיגול ונותר מטמאין הידים, ולכן למה לי טומאת אוכלין בנותר, תיפוק לי' מדין טומאת ידים. ואי לענין טומאה דאורייתא, הא מסקינן לקמן (קב:) דלענין דרבנן קאמר ומשום חיבת הקודש, ונשאר החזו"א בקו'.

(י) **הניחא למ"ד טהורין אין נפדין-** הק' השפת אמת, הא מ"ד דטהורין אין נפדין, היינו משום דכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם, אבל הכא בעודן מחובר, אינו ראוי למזבח, וצריכין כמה מלאכות קודם שיהיו ראויין למזבח, ואפי' חייטין ממש י"ל דאין ראויין למזבח מקרי, שהרי חייטין ועשאן סולת מקרי שינוי. וכ' דאולי אה"נ, למסקנא הכי הוא, דאי"ז נחשב ראוי למזבח, אבל בהה"א אמרי' דהניחא לדידי' אפשר לדחוק דגם בכה"ג אין נפדין, אבל לבתר דמסיק דהואיל ומצי פריק לא אמרי', שפיר י"ל דאפי' לדידן דטהורין אין פודין, אולם כל זה דוקא מנחה ממש, אבל חייטין ומכש"כ במחובר, שפיר פודין.

(יא) **ושמעו' לי' לר"ש דס"ל דכל העומד לפדות כפדוי דמי, וכו'-** הק' השפת אמת, בשלמא גבי פרה, אף עכשיו הרי עומדת לפדותה, אבל לגבי מנחה, צריכין לומר דכיון דהואיל והי' לו זמן שהי' יכול לפדותו, א"כ אף עכשיו אמרי' דנחשב דהיתה לה שעת הכושר, וממילא מטמא טומאת אוכלין, אולי תרי הואיל לא אמרי'. וע"ש שכ' לבאר דזהו באמת מסקנת הגמ' לחלק בין עומד לפדות ובין עומד לזרוק, דבעומד לזרוק צריך ב' הואיל, ולכן לא אמרי' כן, משא"כ בפרה דעומדת לפדות, שפיר אמרי' (ואין החילוק בין פדיון לזריקה בעצם).

(יב) **הב"ע, שלא היתה שהות ביום למזוקי'-** הק' השפת אמת, הרי כיון דע"כ נשחט ונתקבל הדם ביום, א"כ כל זמן בין השמשות הוא בכלל ספק יום, ואיך סתם דאינו מטמא טומאת אוכלין, הא לכאור' מידי ספק לא יצא. וכ' דאולי כיון דמדין ספק אינו יכול לזרוק, א"כ נחשב דאין לו שעת הכושר בודאי. ועוד תי', דכיון דהדם נפסל בתחלת שקיעה, א"כ אין בזה שום מקום ספק, דמיד הרי פסול בודאי.

עכשיו אינו אסור בהנאה, ממילא לא אמרי' בזה כתותי וכו', ולכן שפיר יכול לשוחטה.

(ו) **ועגלה ערופה- פרש"י,** ששחטה לאחר ירידתה לנחל איתן. וע' במנחת אברהם (עמ' תע) שהביא שהשטמ"ק בכורות (הביא בשם הרא"ש לתמוה על דעת רש"י, הא מבואר להדיא בסוף פרק חטאת העוף דעריפת עגלה מטהרת מידי נבילה, וא"כ למה הוצרך רש"י לאוקמה בשחיטה דוקא, הא בנטרפה ג"כ אין מטמאה טומאת נבילות. והביא המנחת אברהם מהאור גדול (פ"ה דחולין) שתי' ע"פ מש"כ התוס' ישנים ביומא, דמה דאמרי' דעריפתה זו היא שחיטתה, אין זה לשי' ר' שמעון, דס"ל דשחיטה שאינה ראוי' לא שמה שחיטה. וא"כ, כיון דסוגיא זו אתי אליבא דר"ש, הי' צריך רש"י לפרש הציור דמתאים אף לר"ש.

(ז) **וצפורי מצורע- פרש"י,** ששחטן. גם בזה הק' המנחת אברהם (עמ' תעב), דלכאור' לא הי' רש"י צריך לזה, דמה דנבלת עוף טהור מטמא, הוא רק בבית הבליעה, וא"כ אפי' אם מת הצפור מאליו, מ"מ אינו מטמא טומאת מגע, ושפיר צריך לדין טומאת אוכלין לומר דטמא גם במגע, דלא סגי בהא דטמא משום נבלה. וע"ש שביאר דס"ל לרש"י דכיון דסופו לטמא טומאה חמורה, אז ממילא נחשב דאינו יכול להאכילו לאחרים, ולכן הי' צריך רש"י לפרש דשחטו, ולכן אין סופו לטמא טומאה חמורה.

(ח) **ומודה ר"ש בבשר בחלב שמטמא טומאת אוכלין, הואיל והיתה לו שעת הכושר-** פרש"י, דאי תרו לי' כולי יומא בחלבא, לא מיתסר עד שיבשלנו. וע' ברש"י בפסחים (כה.). שהביא סברא זו מיש מפרשים, אבל כ' דזה אינו, משום דאי"ז חשיב בשר בחלב כלל, ומשום הכי עדיין אינו נאסר, וא"כ אין צריכין לדחוק דהיתה לו שעת הכושר היינו בציור כזה, דמ"מ אי"ז חשיב בשר בחלב, והוי כמו הבשר והחלב אינן מעורבין כלל.

(ט) **יש נותר שהוא מטמא טומאת אוכלין, ויש נותר שאינו מטמא טומאת אוכלין-** הק' החזו"א (ידים ז', י"ד, ד"ה ולכ"ע), דכ"ע